

Voorzitter

motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gent/Van 't Riet (27441, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, het GPV, de RPF en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van 't Riet (27441, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: Belinfante

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Intrekking van de Wet tegemoetkoming studiekosten en vervanging door de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten) (27414),

- van:

- de motie-Rabbae over verhoging van de tegemoetkoming tot een gemiddeld kostendekkend niveau (27414, nr. 13);
- de motie-Lambrechts over het VAVO (27414, nr. 14);
- de motie-Lambrechts over een OV-trajectkaart (27414, nr. 15);
- de motie-Kant over BOL-opleidingen waarvan de kosten de tegemoetkoming overschrijden (27414, nr. 16).

(Zie vergadering van 17 januari 2001.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De **voorzitter**: Ik wijs de leden erop dat er geen tijd is om het debat over te doen. Ik verzoek de woordvoerders dan ook, hun standpunten kort en krachtig naar voren te brengen,

opdat ik hen niet behoef te onderbreken.

□

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! De reden voor deze heropening is het feit dat er verschillende amendementen lagen, die allemaal beoogden een tegemoetkoming te bieden aan BOL-studenten die met reiskosten worden geconfronteerd. Een aantal van die amendementen ondervond in de Kamer geen breed draagvlak en het resultaat zou kunnen zijn dat er uiteindelijk niets voor deze groep zou worden geregeld. Vandaar dat wij in onderling overleg zijn gekomen tot het opstellen van een amendement. Dit amendement is onder nr. 20 ingediend door de heer Rehwinkel; het is mede door de fractie van GroenLinks ondertekend.

Wat de langere termijn betreft zijn wij van oordeel dat de genoemde tegemoetkoming het best gestalte kan worden gegeven met een OV-jaarkaart. Daartoe zal mevrouw Lambrechts een motie indienen. Wij geven steun aan die motie.

□

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Mevrouw de voorzitter! Tijdens het debat over deze kwestie zijn verschillende mogelijkheden aangedragen om iets te doen aan de BOL-reiskostenvoorziening, maar voor geen van die mogelijkheden kon een meerderheid worden gevonden. Bij nader overleg zijn wij tot de conclusie gekomen dat het in elk geval voor de lange termijn gewenst is dat een OV-voorziening wordt getroffen. Daarmee kan maatwerk worden geboden aan de reizende BOL-deelnemer die vaak zeer hoge kosten maakt, gemiddeld meer dan f 1080. Daartoe dien ik, mede namens de collega's Rabbae, Rehwinkel, Mosterd en Van der Vlies, een motie in, waarmee de motie onder nr. 15 wordt vervangen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de reiskosten voor de helft van de BOL-deelnemers meer dan f 1080 per jaar bedragen;

overwegende, dat het ophogen van het normbedrag voor de WTOS-gerechtigde BOL-deelnemers weliswaar verlichting biedt, maar geen oplossing op maat;

van mening, dat een OV-(traject)kaart een passende oplossing kan bieden;

verzoekt de regering te bevorderen dat een OV-(traject)kaart wordt ingevoerd ten behoeve van de WTOS-gerechtigde BOL-deelnemer;

verzoekt de regering tevens deze optie in te brengen in de aanstaande onderhandelingen met de vervoerbedrijven over de OV-jaarkaart voor het hoger onderwijs;

verzoekt de regering voorts de Kamer over voortgang en uitkomst te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Lambrechts, Rabbae, Rehwinkel, Mosterd en Van der Vlies.

Zij krijgt nr. 21 (27414).

Aangezien de motie-Lambrechts (27414, nr. 15) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter! Een feit is dat een OV-trajectkaart niet kan worden ingevoerd per 1 augustus 2001. Een gat van één tot twee jaar moet worden overbrugd en daartoe hebben wij het aangepaste amendement-Rehwinkel medeondertekend.

□

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Het gewijzigde amendement op stuk nr. 20 gaat nog steeds uit van een korting op de glijdende schaal, waardoor een ander bedrag als tegemoetkoming in de reiskosten resulteert. Het gaat om een bedrag van f 250, in plaats van de f 440 waarover wij verleden week spraken. Wat mij betreft gaat het hierbij om iets in plaats van niets. De vrees was verleden week namelijk dat er uiteindelijk geen resultaat zou worden geboekt als gevolg van de verschillende gedachten die er op dit punt waren. Tegen die achtergrond is

Rehwinkel

het van groot belang te constateren dat in dit gewijzigde amendement alsnog resultaat wordt geboekt. De deelnemers aan de beroepsopleidende leerweg worden er soms mee geconfronteerd dat zij maar op enkele plekken in het land een bepaalde opleiding kunnen volgen. Zij kunnen nu een tegemoetkoming in hun reiskosten krijgen.

De heer **Mosterd** (CDA): Mevrouw de voorzitter! De reiskosten in de BOL hadden een prominente plek in de discussies over de WTOS. Van het begin af aan heeft het CDA aandacht gevraagd voor dit reële probleem. Wij hebben er ook een amendement over ingediend. Daarvoor zou exogene dekking nodig zijn. Voor het amendement-Rehwinkel, dat ook een tegemoetkoming in de reiskosten beoogt, is die exogene dekking niet nodig. Wij hebben daar moeite mee, omdat het erop neerkomt dat de ene groep – de middeninkomens – moet betalen voor de andere, in casu de lagere (midden)inkomens. In zijn gewijzigde amendement komt de heer Rehwinkel hier enigszins aan tegemoet, maar het principe blijft dat de ene groep moet betalen voor de andere. Mijn fractie kiest duidelijk voor exogene dekking. Dat houdt in dat wij het gewijzigde amendement van de heer Rehwinkel niet kunnen steunen.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Dit vind ik eerlijk gezegd een wrang resultaat van de beraadslagingen van de CDA-fractie. De heer Mosterd vroeg destijds als eerste ondertekenaar van een motie om een reiskostenvoorziening, onder andere voor de beroepsopleidende leerweg. Ik moet nu constateren dat het binnen deze Kamer mogelijk is om op dit punt iets van de grond te krijgen, maar dat juist de eerste ondertekenaar van de motie ons daarbij in de steek laat. Gelukkig lijkt het erop dat er een meerderheid voor het gewijzigde amendement is, maar daaraan heeft in ieder geval de CDA-fractie niet bijgedragen.

De heer **Mosterd** (CDA): Dat klopt, maar wij hebben een duidelijke, andere oplossing aangedragen. In een tijd waarin de overheid ruim in haar financiën zit, is het toch niet te veel gevraagd om de hiermee gemoeide 30 mln. in de Voorjaars-

nota aan te wijzen. Dat had een goede oplossing geweest. Dan waren de betrokkenen geholpen en was er geen verslechtering opgetreden voor de middeninkomens. Dat was ons ideaal. Er ligt nog steeds een amendement om dat te verwezenlijken. U kunt dat ook steunen.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Tussen dromen en idealen staan soms praktische bezwaren. U wist dat deze oplossing nooit op de steun van de meerderheid van de Kamer kon rekenen. Dan valt het mij van het CDA tegen dat het de mensen in de steek laat waar het gaat om het creëren van een reiskostenvoorziening. U bent gewoon bij uw standpunt gebleven. Wij hadden dat ook kunnen doen. Wellicht was het uiteindelijke resultaat daarvan dan geweest dat er in het geheel geen reiskostenvoorziening voor de BOL was gecreëerd. Ik vind het goed dat de rest van de Kamer in beweging is gekomen, maar ik constateer dat u aan een oplossing van dit probleem niet hebt bijgedragen.

De heer **Mosterd** (CDA): Wij hebben een drietal amendementen ingediend, waarvan er twee gericht waren op oplossing van de reiskostenproblematiek. Daarbij hebben wij aangegeven dat in alle redelijkheid dekking zou kunnen worden gevonden in de Voorjaarsnota. Het gaat tenslotte niet om grote bedragen. Van de meevallers die de regering toevallen, moet het toch mogelijk zijn een bedrag van 30 mln. te reserveren. Dat lijkt ons een reële optie. U kunt die helaas niet steunen, maar wij houden daar op dit moment wel aan vast. Dan kunnen wij zowel de midden- als de lagere inkomens tevreden stellen. Dat was ons doel.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): De heer Mosterd heeft niet meer gedaan dan de eigen CDA-plannen in amendementen verwoorden. Politiek bedrijven betekent op een gegeven moment elkaar opzoeken om daadwerkelijk iets te bereiken en niet alleen op je eigen standpunt blijven staan. Dat is wel wat het CDA heeft gedaan. De eigen CDA-plannen, die het CDA inderdaad heeft en langdurig heeft, zijn in amendementen opgenomen. Je moet dan niet voortdurend op je standpunt blijven staan. Op een gegeven moment moet je met elkaar kijken hoe je

daadwerkelijk tot resultaat kunt komen en hoe je in de buurt kunt komen van wat je zelf graag wilt.

De heer **Mosterd** (CDA): Ik kan de heer Rehwinkel zeggen, dat wij altijd willen proberen om in onderling overleg tot een gezamenlijk standpunt te komen. Op dit moment is de stap die mijn fractie daarvoor moet zetten, te groot. Daarom doe ik dat op dit moment niet. Ik kan daar verder niets aan toevoegen.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Ik heb maar één vraag aan collega Mosterd. Als zijn amendement kon rekenen op een meerderheid, was er geen probleem. Dan hadden wij geen heropening kunnen bewerkstelligen. Maar het is helaas niet zo. Betekent het feit dat het CDA het hernieuwde amendement-Rehwinkel niet steunt, dat het CDA het voor zijn rekening neemt dat op een gegeven moment voor deze leerlingen niets geregeld kan worden?

De heer **Mosterd** (CDA): Dat nemen wij helemaal niet voor onze rekening. Ik heb nadrukkelijk aangegeven dat er wegen zijn om deze mensen in een BOL-opleiding te helpen. In het amendement is dat ook opgenomen. Ons inziens is de economische situatie ook van de rijksoverheid zodanig dat dit heel goed bij de Voorjaarsnota gerealiseerd kan worden. Daarom zien wij niet in dat op een gegeven moment ons amendement hier niet overeind kan blijven. Dat is het punt waar het mij om gaat. Ik neem dus niet voor mijn rekening dat er voor deze mensen niets gebeurt. De heer Rehwinkel heeft ook terecht gezegd dat ik van het begin af aan altijd en juist van de reiskosten een probleem heb gemaakt en dat aan de orde heb gesteld.

Ik had nog één puntje, dat ik graag naar voren wil brengen. Ik heb al eerder gezegd dat ons ideaal is een goede structurele oplossing via een OV-jaarkaart. Daarover heeft mevrouw Lambrechts een motie ingediend. Ik wil nog eens beklemtonen dat mijn fractie vindt, dat de regering een duidelijke toezegging moet doen dat zij ervoor gaat om via die lijn oplossingen te vinden. Doet zij dat niet, dan sluit zij de groep-BOL, 16- en 17-jarigen, uit van een bepaalde reiskostenvergoeding, terwijl de groep erboven die wel heeft en de groep eronder die kosten

Mosterd

niet maakt. Dan blijft er dus altijd een hiaat.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Mijn naam staat onder de motie, dus ik hoop dat de toezegging wordt gedaan. Als de regering echter die toezegging niet zou doen, zou dat dan nog repercussies hebben voor het stemgedrag van de CDA-fractie ten aanzien van het amendement of constateert de heer Mosterd dan gewoon dat het allemaal niet gelukt is?

De heer **Mosterd** (CDA): Dan zal ik naar andere wegen zoeken om toch iets voor die reiskosten te doen. Ik heb op dit moment echter niet de vrijheid om te zeggen dat wij dan voor het amendement gaan. Op dit moment ga ik ervan uit dat het kabinet al het mogelijke zal doen om inhoud te geven aan die lijn via de OV-jaarkaart.

Mevrouw **De Vries** (VVD): Mevrouw de voorzitter! Wij hebben kennisgenomen van het gewijzigde amendement van collega Rehwinkel. Wij hebben daar wat afwegingen bij gemaakt. Het is ordentelijk gedekt; dat is dus prima. Maar de glijdende schaal, wat betekent dat meer mensen met een middeninkomens ervan gebruik kunnen maken, wordt nog wat afgezwakt. Daarom neigen wij ertoe om vast te houden aan het voorstel van de minister. Wij hebben ook een beetje moeite met het feit dat het een tussenoplossing is. Maar goed, dat is een afweging van de Kamer en van de diverse partijen zelf. Wij hebben dus geen behoefte om het amendement in die zin te steunen.

Collega Lambrechts heeft nog een gewijzigde motie ingediend. Ik moet zeggen dat de volgorde waarin die motie gesteld is, enigszins opmerkelijk is. Immers, eerst wordt gezegd bevordering te willen van invoering van de OV-trajectkaart en daarna wordt gezegd dat er ook eens onderzoek naar gedaan zou moeten worden. Ik vind die volgorde wat vreemd. Ik zou zeggen: onderzoek eerst eens de mogelijkheden en zeg dan dat je het wilt bevorderen. Nu, dat is misschien iets technisch.

Wij hebben geen behoefte aan zo'n OV-kaart, maar ik zou de minister wel willen vragen, als er een brede meerderheid blijkt te zijn voor

die motie en hij dat gaat onderzoeken, om in ieder geval andere mogelijkheden daarbij te betrekken. Ik zou graag alternatieven willen zien, méér dan in de brief van 14 december bijvoorbeeld, zodat op het moment als dat onderzoek is afgerond, wij in het kader van de prioriteitsstelling – kijkend ook naar hoeveel geld we hebben voor onderwijs en voor de onderdelen daarvan – die prioriteitsstelling ook kunnen maken.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter! Ik heb de indruk dat mevrouw De Vries nog reageert op de oude motie zoals die er lag. Inmiddels heb ik een gewijzigde motie ingediend, die niet meer alleen het accent legt op het onderzoeken, maar heel duidelijk ook op het bevorderen van en de inbreng in het overleg met de vervoersbedrijven zoals die nu aanstaande zijn. Wat dat betreft is daarmee, denk ik, aan haar bezwaar tegemoet gekomen en als zij wil, mag zij hem ook nog ondersteunen.

Mevrouw **De Vries** (VVD): Voorzitter! Ik heb gezegd wat wij van die motie vinden. Wij zullen hem niet steunen, maar ik wil de minister vragen daar mogelijke alternatieven aan toe te voegen, zodat we toch nog een afweging kunnen maken.

Minister **Hermans**: Voorzitter! Ik zal mij beperken tot een reactie op datgene wat er nu vandaag opnieuw is voorgelegd, omdat we het debat twee weken geleden uitgebreid hebben gevoerd hierover.

Het effect van het nieuwe amendement van de heer Rehwinkel is een gemitigeerd effect ten opzichte van zijn aanvankelijke amendement. Het blijft de politieke afweging tussen de consequenties die dit heeft en de consequentie voor de middeninkomens. Je blijft natuurlijk toch met problemen zitten. Het is nog steeds zo dat ook in dit amendement 13.000 gerechtigden in de middeninkomensgroepen geen vergoeding meer krijgen. Het is toch zo dat met name de voortgezet-onderwijsgerechtigden er allemaal op achteruitgaan op dit punt. Gezinnen met twee kinderen, ouder dan 16 jaar, in het voortgezet onderwijs en met een inkomen van f 65.000 gaan bijna f 470 minder

ontvangen per jaar. Dat zijn toch punten die nog steeds meetellen. Ik blijf dus in mijn totale afweging de afweging die ik na ampele overwegingen heb gemaakt voor mijn wetsvoorstel, uiteindelijk nog de beste vinden. In alle helderheid merk ik op, voorzitter, dat ik de afweging zie, maar ik geef aan dat ik dit amendement ontraad, omdat ik een andere afweging heb gemaakt en ook vind dat de afweging die ik heb gemaakt, nog steeds het beste is van datgene wat er ligt.

Over de gewijzigde motie van mevrouw Lambrechts merk ik het volgende op. Ik denk niet dat de Kamer mij met gebonden handen naar onderhandelingen zou willen sturen. Dat lijkt mij in alle helderheid het geval; ik zie ook in alle blikken dat niemand dat graag zou willen. Ik stel dat maar even vast hier, want de OV-bedrijven zullen natuurlijk ook goed meeluisteren. Bij een uitgesproken wens van de Kamer dat er iets moet gaan komen, zal men gemakkelijk achterover gaan zitten en zeggen: eens kijken welke prijs we daarvoor kunnen gaan vragen.

Wat ik dus wil doen, is het volgende. Ik wil kijken en onderzoeken – ik heb dit ook aangegeven in de eerste termijn – wat een OV-kaart en een trajectkaart zouden betekenen. Die gegevens zal ik aan de Kamer voorleggen. Op grond daarvan kunnen we dan kijken of het ook daadwerkelijk een reële optie is die we straks willen inbrengen in de daadwerkelijke onderhandelingen met de OV-bedrijven over de OV-kaart. Immers, die onderhandelingen lopen, zeg maar, van dit jaar tot begin volgend jaar. Een nieuw kabinet zal bij de formatie dan een besluit moeten nemen of het de extra middelen, die niet in deze motie vermeld zijn, beschikbaar zou willen stellen. Immers, dat het extra geld gaat kosten, moge duidelijk zijn. Dat zal bij de formatie uiteindelijk op tafel moeten komen. Net zo goed als bij deze formatie op tafel is gekomen de ruimte die is gemaakt om te komen tot de OV-kaart zoals we die op dit moment hebben, waardoor ik twee dagen na mijn aantreden het nieuwe OV-contract kon tekenen dat inging per 1 januari 1999, zo zal ook de minister van Onderwijs in het volgend kabinet het contract voor de periode 2003-2007 moeten tekenen en dat zal, denk ik, gebeuren in augustus van het jaar 2002.

Hermans

Voorzitter! "Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren, maar ook weemoedigheid die niemand kan verklaren, die des avonds komt, wanneer men slapen gaat." Dat is de officiële zin die er staat en dat betekent dat enige weemoedigheid over de uitkomst van dit debat ook mij niet vreemd is. Ik moet zeggen dat ik het jammer vind, dat we niet elkaar hebben kunnen vinden op de lijn van de reiskosten en dat wat er nu op tafel komt, de tussenoplossing, toch ten principale de bedoeling van het regeerakkoord, namelijk om ook de middeninkomens te laten profiteren van de extra regeling, verder mitigeert. Ook de BOL-deelnemers in de middengroepen gaan er nu op achteruit. Daarmee ontstaat een situatie die wij niet beoogd hebben. Daarom houd ik vast aan mijn wetsvoorstel.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Volgens mij is er voor de minister helemaal geen reden om al te gedepimeerd te zijn. Er zitten heel veel goede dingen in dit wetsvoorstel en als wij ook dit punt tot een goed einde kunnen brengen, zijn wij allemaal content.

De intentie van de motie is om op zo kort mogelijke termijn – bij voorkeur 1 januari 2003 – via extra middelen een OV-kaart op maat mogelijk te maken. Op die manier krijgen wij allemaal onze zin. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat de minister deze optie meeneemt als inzet voor zijn onderhandelingen met de vervoersbedrijven. Zo is de motie bedoeld en zo moet zij gelezen worden.

Minister **Hermans**: In het eerste stuk van het dictum staat ook: "verzoekt de regering te bevorderen dat een OV-trajectkaart wordt ingevoerd ten behoeve van de WTOS-gerechtigde BOL-deelnemers". Ik begrijp de intentie van mevrouw Lambrechts wel, maar naar mijn mening is het zaak om in de voortgangsrapportage aan de Kamer de ins en outs van een dergelijke aanpak aan te geven. Die moeten wij allereerst bekijken.

Vervolgens wil ik in ieder geval in de onderhandelingen mijn handen vrijhouden. Als blijkt dat de prijs-/prestatieverhouding onvoldoende is dan wel dat de prijs zodanig is dat wij tot de conclusie komen dat wij dat niet moeten doen, moet ik wel de ruimte hebben om

het niet te doen. Anders is het geen kwestie van onderhandelen en kunnen de openbaarvervoerbedrijven vragen wat zij willen want het kabinet betaalt toch wel. Dat lijkt mij niet de bedoeling van de motie.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Met dat laatste kan ik het eens zijn.

De minister geeft aan dat hij nu al onderhandelingen gaat voeren met de vervoersbedrijven. Het is dus niet goed als wij al te lang op die informatie moeten wachten en er straks pas gekeken wordt of er nog iets voor de vervoersvoorziening geregeld kan worden. Nee, dat moet zo snel mogelijk serieus ingebracht worden opdat zo'n OV-kaart spoedig geregeld kan worden.

Minister **Hermans**: Ik heb aangegeven dat ik wil onderzoeken wat de gevolgen daarvan zijn, of het kan en op welke manier. De resultaten daarvan zal ik aan de Kamer voorleggen. Dan kunnen wij verder daarover spreken. Natuurlijk wacht ik daar geen jaar mee, want dan zijn de onderhandelingen afgelopen. Ik probeer dat zo snel mogelijk te doen. Ik moet echter wel alle gegevens op tafel hebben, wil ik überhaupt een positie kunnen innemen in de besprekingen met vervoersbedrijven.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Net als mevrouw Lambrechts, vind ook ik dat de minister niet veel redenen heeft om zo somber te zijn aan het eind van dit debat. Ik vind dat wij samen en met druk vanuit de Kamer heel wat hebben bereikt.

De minister zei dat BOL-deelnemers uit de middeninkomens er ook op achteruitgaan. Ik maak bezwaar tegen dat beeld. BOL-deelnemers uit de middeninkomens met kinderen die de tegemoetkoming in de reiskosten gaan ontvangen, gaan er niet op achteruit.

Minister **Hermans**: Het is onmiskenbaar dat door het amendement de middeninkomens en de leerlingen in het VO inleveren voor de BOL. Dat is duidelijk. Wij kunnen natuurlijk een lang debat daarover voeren, maar die afweging wordt gemaakt.

Als u uit de door mij aangehaalde woorden hebt begrepen dat ik hier met een bepaalde weemoedigheid sta, hebt u het mis. Ik heb willen aangeven dat er meer zit tussen droom, daad, wet en praktische bezwaren. Het gaat erom dat wij

samen bekijken hoe wij daar het beste uitkomen. Ik vind nog steeds dat het voorliggende wetsvoorstel veruit het beste is, omdat dit het meest tegemoetkomt aan mijn interpretatie van hetgeen in het regeerakkoord staat. Ik vind het dan ook jammer dat er nu een amendement op tafel ligt dat daaraan afbreuk doet. Voor de rest kan voor het wetsvoorstel met zijn 270 mln. extra de vlag wel degelijk worden uitgestoken. Het betekent een forse verbetering van de positie van velen en van vele inkomensgroepen.

Mevrouw **De Vries** (VVD): Ik prijs de minister ervoor dat hij het ook voor de middeninkomens opneemt. Ik heb de minister echter ook gevraagd of hij bereid is om naast die kaart, waar de VVD-fractie niet zo veel behoefte aan heeft, andere mogelijkheden te noemen. Op die manier kunnen wij het in zijn totaliteit afwegen, hetgeen de VVD-fractie graag zou willen.

Minister **Hermans**: Ik wil nagaan of er nog andere mogelijkheden zijn. In het vervoer zijn er de OV-kaart, de trajectkaart, de kortingskaart, de knipkaart en misschien nog een aantal andere mogelijkheden.

Mevrouw **De Vries** (VVD): Dat bedoel ik niet. Kunt u naast het onderzoeken van welke kaarten er mogelijk zijn ook bekijken of wij niet in de generieke sfeer kunnen blijven, zoals u in de brief van 14 december heeft gezegd? Doet zich wellicht nog een mogelijkheid voor om BOL-deelnemers op een andere wijze tegemoet te komen, los van een kaart?

Minister **Hermans**: Ik zal al mijn creativiteit blijven aanwenden om te bekijken of wij met elkaar de beste oplossing kunnen vinden. Voorlopig vind ik het voorliggende wetsvoorstel het allerbeste. Ik denk evenwel dat de uiteindelijke uitkomst van het debat zal leiden tot verbeteringen voor veel inkomensgroepen. Ik had dat graag wat scherper voor de middeninkomens bepaald, hetgeen minder het geval zal zijn als het amendement wordt aangenomen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, volgende week over het wetsvoorstel en de moties te stemmen.

Hermans

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 24 januari 2001 over **de derde voortgangsrapportage contourennota**.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter! Tijdens het algemeen overleg over de derde voortgangsnotitie contourennota is uitgebreid aandacht besteed aan de bezetting van de rechterlijke macht, waarover de Kamer voortdurend alarmerende signalen bereiken. Die signalen komen uit Amsterdam, waarop de heer Dittrich zal ingaan, maar ook uit de overige arrondissementen en ressorten. Het ontbreekt ons aan een langetermijnprognose van het benodigd aantal magistraten. Sinds 1999 wordt daarover gesproken, maar wij hebben die nog steeds niet. Ik dien daarom samen met de collegae Dittrich en Rabbae de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende:
- dat ter beoordeling van het verloop van de kwantitatieve bezetting van de rechterlijke macht in juni 1999 vanuit de Tweede Kamer is aangedrongen op de opstelling binnen afzienbare tijd van een capaciteitsprognose voor de lange termijn hetgeen ook door de minister is toegezegd;
- dat een dergelijke langetermijnprognose heden nog steeds niet beschikbaar is;

verzoekt de regering een dergelijke langetermijnprognose nu binnen vier weken aan de Tweede Kamer te doen toekomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Oven, Dittrich en Rabbae. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 36 (26352).

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzit-

ter! Wij hebben ook gesproken over de opleiding van magistraten en het beleid op grond waarvan zij in dienst worden genomen. Wij hebben vastgesteld dat er een opmerkelijk verschil is tussen de situatie tot 2002 en die daarna. Aangezien dat verschil niet door argumenten gerechtvaardigd wordt, dien ik mede namens de collegae Vos en Rabbae de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende:
- dat bij de indienstneming van die rechterlijke ambtenaren in opleiding die na hun studie al enige tijd praktijkervaring hebben opgedaan voor wat betreft de vast te stellen opleidingsduur de vuistregel wordt gehanteerd dat het aantal jaren praktijkervaring minus een jaar van de normale opleidingsduur van zes jaar wordt afgetrokken, waarbij daarnaast de opgedane praktijkervaring individueel wordt gewaardeerd;
- dat vanaf 2002 dit stelsel in zoverre aangepast zal worden dat vanaf dat ogenblik nog uitsluitend de individuele toetsing van de opgedane praktijkervaring zal worden meegerekend;
- dat momenteel een ernstig tekort bestaat aan opgeleide rechters;

verzoekt de regering het beleid met ingang van 1 februari 2001 aan te passen in die zin dat de vuistregel met betrekking tot het een-jaar-minder-af trek-beleid niet langer wordt gehanteerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Oven, O.P.G. Vos en Rabbae. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 37 (26352).

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! In Amsterdam is bij het gerechtshof een schrikbarende situatie ontstaan, omdat men daar tientallen megazaken per jaar moet behandelen. Dat zijn zaken waarvoor meer dan drie zittingdagen in een week moeten worden uitgetrokken. Dit betekent

dat er zoveel aandacht uitgaat naar dat soort megazaken, dat de middencategorie van criminaliteitszaken ernstig in het gedrang komt. Dat heeft tot gevolg dat die zaken zo laat op een zitting worden behandeld, dat advocaten een beroep doen op een onredelijk lang tijdsverloop. Het gerechtshof voelt zich dan genoodzaakt, dat soort zaken af te doen met een schuldigverklaring, zonder dat een straf wordt opgelegd. Wij menen dat dat geen goede zaak is. Het gerechtshof heeft aangegeven dat met een tiende vaste strafkamer dit gat kan worden gevuld, zodat dit soort consequenties daaraan niet verbonden hoeven te worden. Daarom wil ik de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat als gevolg van de behandeling van tientallen megazaken de afhandeling van de voorraad strafzaken in de zogenaamde tussencategorie bij het Gerechtshof te Amsterdam in het gedrang is gekomen;

overwegende, dat het ongewenst is dat deze strafzaken als gevolg van een fors tijdsverloop eindigen in een schuldigverklaring zonder oplegging van straf of een lagere straf dan gelet op de ernst van de gepleegde misdrijven verwacht mag worden;

overwegende, dat om de voorraad strafzaken binnen redelijke termijn te behandelen het Gerechtshof Amsterdam dringend behoefte heeft aan uitbreiding met een tiende strafkamer;

verzoekt de regering aan het Gerechtshof te Amsterdam extra middelen ter beschikking te stellen ten behoeve van een permanente tiende strafkamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Dittrich, Van Oven en Rabbae. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 38 (26352).

De heer **Vos** (VVD): Voorzitter! Het